

Přerod literáta

Věc byla sice úplně jasná – krásnou Myriam Aghatovou očividně uškrtil její zvrhlý tchán –, ale když už procházel Sherlock Holmes kolem, řekl si, že by se přece jenom mohl zastavit na prosektuře a ověřit ohledací nález.

„Halo, Mister Holmes,“ vítal jej hlučně tlustý profesor Back, „jdete kvůli té Aghatové, že? Ošklivý případ, k čertu s ním! Od včerejška jsou tady všichni sentimentální až běda. Všichni se tváří, jako by byla v domě mrtvola. Haha, dobré, že?“ Profesor dodal tišeji: „Ona ta Myriam byla skutečně velmi krásná.“

Zvedl telefon: „Už jste hotovi s Aghatovou? Pošlete to sem.“

Za chvíli stanul ve dveřích mládenec v bílém plášti, blondýn s velkýma oddanýma očima a nevýraznou bradou, a třesoucí se rukou podával profesorovi list papíru. Ten na něj pohlédl a zrudl: „To je k zbláznění! Prosím, takové prezenty nám sem posílají z fakulty. Vy jeden mediku, tohle má

být ohledací nález? Přečtěte si to, pane Holmesi! Taková drzost!“ Holmes převzal list a četl:

*Smrt nastavši takřka ihned!
Čí se to ruka v čelistní oblouk
levý i pravý navnitř od svalů
sternocleidomastoideů
zaryla tak, že podlitky krevní,
jakož i oděrky obloukovité,
posely bělostnou šjíj jako květy,
tvoje to květy, ó smrti!*

„Prosím,“ burácel profesor, „takové vědátoři vychovává naše univerzitní školství, ejhle, budoucnost anglické medicíny!“

Holmes hloubal v textu: „Hm, emfatický tón tohoto posudku je sice velmi neobvyklý, na druhé straně však...“

„Co?!“

„Na druhé straně je však nutné přiznat, že je vcelku dost názorný. Podává přesně to, co je třeba od takového posudku očekávat.“

„Ták,“ vykřikl profesor, „vy tu nehoráznost ještě chválíte? Beze všeho, pane, ale příště si pošlejte mrtvolu k ohledání do Literárního klubu. Sbohem, pánové, oba!“

Holmes spěšně vyšel z místnosti, medik vyklopýtal za ním.

„Uklidněte se, příteli, slovník pana profesora bývá občas velmi příkrý.“

„Nemohl jsem jinak,“ trásl se mládenec, „copak je možné volit nelidské odborné pojmy pro svědectví tak otřesné...?“

„Chápu vás, promluvilo z vás senzitivní mládí.“

„Jste tak laskav... uprostřed těch mrtvých těl i duší slyší člověk tak zřídka teplé lidské slovo...“

Šli dlouhou chodbou a mladík zvedl k Holmesovi prosebný pohled:

„Pane, má služba končí... možná nadobro... Mohl bych vás doprovodit?“

„Bude mi potěšením, venku je příjemný den pozdního léta.“

Medik kamsi odběhl, hned byl zpět, už bez pláště, se kterým jako by odložil i trochu své tísně.

Vyšli. Zeleň sadů se již vytrácela a první ojedinělé listy se snášely z korun stromů k zemi.

„Maminka ze mě chtěla mít lékaře,“ povzdechl si mladík. „Maminka mi nerozuměla, nikdo mi ještě nerozuměl... A tu jsem poznal ženu, jedinou, kterou bych mohl milovat – a ta žena, která přišla, byla žena mrtvá.“

„Ve vašich slovech tuším trpícího básníka.“

„Moji bolest tlumí jen jedna naděje: že přichází mstítel. Vy, pane, jste odhalil strašné ruce, jež sevřely ono bílé hrdlo.“ Zastavil se: „Já jsem o tom napsal báseň.“

Posadili se na lavičku a mladý muž vylovil z kapsy papírek: „Kdybyste se neurazil...“

*Bezvládné tělo v posteli,
vichrem je zlomena jirřina.
Krev se zapění mstíteli,
kterého pohled míří na...*

*... nestvůru skrytou ve stínu.
A tu jak inspirován
vzkřikne: „Ten utrhl tu jirřinu!
Vrahem je morbidní tchán!“*

Holmes hloubal ve verších: „Je to pozoruhodná báseň. Rozhodně prudce citová. Kdo by si pomyslel, že z pitevny mohou létat verše?“

„Ty verše vzlétly ze zmučeného srdce,“ opravil ho jemně medik.

„Ovšem, promiňte. Jen snad bych si dovolil upřesnit...“

„Ano?“ bažil mladík po každém jeho slově.

„Tedy jen tolik: Myriam Aghatová nebyla nalezena v posteli. První verš by měl znít takto:

*Bezládné tělo v garáži bratra zavražděné,
Boba Lewise.“*

Holmes ukázal prstem na jiný verš: „*Krev se zapění v mstiteli.* Hm, nejsem si jist, je-li výraz mstitel zcela na místě.“

„Neberte mi naději,“ vykřikl mládenec.

„Ne, ne,“ řekl Holmes rychle, „ujal jsem se případu se vši rozhodností a vrah podstoupí trest. Jen bych snad doporučil užít spíš pojmu činitel. Rozumí se kriminalistický. Tedy:

Krev se zapění v činiteli.

Je to přesnější a rým bude zachován.“

Bánsník poposedl: „Zajisté... ovšem rytmus se jaksi poruší...“

„Myslíte?“ zarazil se detektiv. „Totiž... poezie není z uměleckých oborů, v nichž bych se významněji orientoval. Na druhé straně, mám-li posoudit vaše dílo, nemohu se vzdát nároků na věcnou přesnost. Například bych měl námítku

vůči výrazu inspirace. Ne, příteli, nebyl jsem inspirován. Jen jsem si všiml jistého gesta, jímž George Aghat nařezával svůj doutník. Vše ostatní byla jen logická dedukce, jak byste mohl zjistit v materiálech. Vůbec materiály byste si měl znovu prostudovat. Tak byste se vyhnul nepřesnostem, například v prvním verši druhé sloky: ... *nestvůru, skrytou ve stínu*. Ve skutečnosti byl George Aghat dopaden v odbavovně zavazadel na východním nádraží. Nechci se vám vnucovat, ale...“ „Ne, jen říkejte,“ dychtil autor.

„Měla-li být báseň odrazem skutečna, musela by druhá sloka znít:

*... nestvůru skrytou v odbavovně zavazadel.
A tu zdánlivě inspirován
(ve skutečnosti však po pouhé logické dedukci),
konstatoval: „Ten utrhl tu jírnu!
Vrahem je morbidní tchán
zavražděné Myriam Aghatové!“*

Mladík visel na jeho rtech: „Myslím, že vám rozumím... ano, věcná přesnost pojmů má svou sílu...“

Holmes začal být jaksi nejistý: „Ovšem otázka rytmu a patrně i rýmů by měla být rovněž šetřena...“

„Uhrančivá krása objektivního zření,“ šeptal mladík nepřítomně.

„Příteli, musím opakovat, v zákonitostech lyrické poezie se neshledávám dostatečně erudovaným... Možná, že byste se měl kriminalistické tematice raději vyhnout. Není vyloučeno, že kriminalistická terminologie poněkud vzdoruje rýmům.“

„Řekl jste mi mnoho,“ zvedl se mladík, „budu o tom přemýšlet. Velké díky, Mistře Holmesi!“ Rozešli se na opačné strany. Holmes se po několika krocích zastavil a obrátil: „Promiňte, příteli, uniklo mi vaše jméno.“

„Doyle. Arthur Conan Doyle.“

„Doyle,“ opakoval si zamyšleně detektiv, „už jen z toho jména dýchá lyrika. Hm, třeba jednou budou Angličané vyznávat svým dívkám lásku jeho verši...“

Byl tak skvostný májový den, že to Sherlocka Holmese až unavovalo. Chodil malátně parkem, když spatřil na lavičce mladého muže s blokem a tužkou.

„Nemýlím-li se, pan Doyle?“ oslovil jej detektiv a muž se usmál s rezervovanou přívětivostí.

„Opravdu inspirující den,“ a ukázal na trávník s bílou chumelenicí magnóliových květů.

Pan Doyle si poopravil brýle: „Vidíte snad na tomto trávníku podezřelé stopy, mířící k některému z těchto stromů, na němž visí oběšený lord? Nevidíte. Tedy mě trávník ani stromy tolik nezajímají. Ostatně dobře, že nevidíte výše zmíněné stopy, byl by to postřeh dosti primitivní. Vaše praxe nabízí naštěstí lepší motivy,“ zasmál se suše.

Holmes byl zaražen: „Promiňte, domníval jsem se, že právě lyricky básníte...“

„Nikoli, pane, nemíním se podřizovat diktátu rýmů, nýbrž jediné diktátu věcné logiky. To, co píšu – nevím, proč bych to tajil – je dopis jisté dámě.“

„Ovšem,“ řekl detektiv s úsměvem, „i to je téma ryze májové.“

Pan Doyle řekl důrazně: „Psal bych tento dopis za jakéhokoli počasí. Rozhodl jsem se s tou ženou oženit, právě jí to oznamuji, nezávisle na máji. Pozoroval jsem ji delší dobu. Metodou, jaká vám není cizí, jsem vylučoval všechny její dobré vlastnosti, až mi nezbyla žádná vlastnost. Z toho jsem usoudil, že ta žena je bez vady. Až na nepatrnou skoliózu, jež však nenarušuje celkový dojem. Zbývá jen zjistit její jméno. Už jsem určil tři první písmena, obdobným systémem, jako vy v případě sira Darleye.“

„Sotva vás poznávám, pane.“

Přerod literáta

„Neosobní náhled na objektivní fakta, tato jediná nosná literární metoda se mi stala absolutním životním východiskem, snad i díky vašemu přispění, jak nemohu nepoznamenat, čímž vás ovšem nemíním nikterak činit zodpovědným za právě učiněné rozhodnutí, pokud jde o mou ženu. Buďte zdrav, Sherlocku Holmesi, jste po čertech inteligentní chlapík.“

A pan Doyle se pohroužil do svého psaní.